
ІСТОРИОГРАФІЯ ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

УДК 655.413:3(477.74)

Г. І. Гончарук

ПРО НАУКОВИЙ ЗБІРНИК «ІНТЕЛІГЕНЦІЯ І ВЛАДА»

У статті зроблена спроба визначити кількісні та якісні показники матеріалів, опублікованих у випусках наукового збірника «Інтелеґенція і влада» серії «Історія», найактивніші категорії дослідників і розподіл їх по регіонах України.

Ключові слова: науковий збірник, категорії дослідників, тематика публікацій, місцезнаходження авторів.

Про науковий збірник «Інтелеґенція і влада» серії «Історія» писав у однойменних збірниках №№ 10, 20, 25 та згадується він у чисельних дисертаційних дослідженнях, особливо у розділі «Література та джерела».

У публікаціях, присвячених науковим дослідженням колективу кафедри історії та етнографії України Одеського національного політехнічного університету, збірник «Інтелеґенція і влада» згадується фрагментально, у відповідному співвідношенні до загального обсягу наукових результатів кафедри. І тільки у одній статті, що міститься у збірнику «Інтелеґенція і влада» серії «Історія» № 10, аналізуються деякі досягнення цього видання.

У даній статті робиться спроба оглянути загальний кількісний склад авторів, що публікувались у 30 номерах збірника «Інтелеґенція і влада», місця знаходження авторів, їх наукові показники, головні напрямки досліджень відповідно до періодизації історії України.

Де кілька слів про становлення збірника. 21 травня 2003 року Державний комітет інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України визнав його та присвоїв реєстраційні серію та номер і видав свідоцтво про Державну реєстрацію як

громадсько-політичного, наукового видання, що має тематичну спрямованість дослідження проблем взаємовпливу інтелегенції і влади як у минулому, так і в сучасному етапі розвитку українського суспільства, а саме — в історичному, політичному та соціологічному аспектах.

Слід зазначити, що поки збірники всіх трьох напрямків готувалися до публікації на кафедрі історії та етнографії України, то вони побачили світ. А коли відповідні кафедри соціології та політології прийняли на себе редакційно-організаторські функції, їх зусиль вистачило тільки на підготовку двох номерів, відповідно, серії «Політологія» та «Соціологія». Більше того, суттєво порушили послідовність нумерації нашого збірника.

Постановою ВАК України від 19.01.2006 року збірник «Інтелегенція і влада» серія «Історія» було визнано фаховим, а 10 березня 2010 року збірник вдруге визнаний ВАК України фаховим та успішно витримав перереєстрацію. Всі номери збірника отримали право розміщатися та зберігатися в електронному варіанті на порталі Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського. У лютому 2014 року Міжнародний центр, який здійснює координацію національних центрів, що управляють процесом присвоєння ISSN (Париж), призначив нашому збірнику Міжнародний стандартний номер, що ідентифікує періодичне видання вищезазначеним ISSN. Починаючи з 31 номера, збірник «Інтелегенція і влада» буде оформлятися за вимогами зарубіжної бази даних SCOPUS. Коли пишуться ці рядки, редколегія завершує документально-організаційну роботу про реєстрацію збірника у наукометричній базі. Редколегія здійснила спробу випустити три-чотири номери збірника на рік. Однак кафедральні сили (всього 6–7 ставок професорсько-викладацького складу) виявились не спроможні для такої напруженої рецензійно-редакційно-організаційної роботи, яка до того ж виконується виключно на громадських засадах. Номінальним і необхідним став вихід у світ збірника двічі на рік.

Маємо нагоду підсумувати роботу колективу кафедри і редколегії передусім за кількістю публікацій. Отож, на сьогодні у нашому збірнику, у 25 номерах (відволікли соціологія і політологія (5 номерів)), побачили світ 661 публікація. Це в середньому 26,44 статті у кожному збірнику. Можна по-різному сприймати

цей результат, але ми пишаємося тим. Кафедра у технічному виші створила умови дослідникам запропонувати суспільству ознайомитися зі своїми дослідницькими досягненнями.

Про структуру збірника згадувалось у збірнику «Інтелегенція і влада» серії «Історія» № 10. Вона сформувалася у систематичних розділах — питання нової історії України та історії України новітньої доби, а також періодичних за наявності статей, наприклад, археології, історії України княжої доби, середніх віків, можуть бути персоналії, історіографія та джерелознавство, рецензії, наукова інформація тощо.

Має збірник розділ «Наші автори», у якому наводяться відомості про авторів: прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання та посада з назвою закладу, де працює автор.

Обсяги статей редколегією не обмежуються. Вони визначаються авторами у відповідності до розкриття теми, а також, ймовірно, фінансовими розрахунками, тому що збірник на самокупаємості.

Головними розділами збірника маємо «До питань нової історії України» та «До питань історії новітньої доби», з них другий розділ значно випереджає перший за кількістю статей у такій пропорції: другий — 297 публікацій, перший — 164 статті. До того ж у другому розділі переважають матеріали, присвячені боротьбі українського народу за незалежність та розбудові держави. Сюди слід віднести статті з помилкових розділів «Сучасна історія України» та «Міжнародні відносини». Другий розділ — суттєва ознака як актуальності самого збірника, так і показник наукових інтересів та людських стремлень авторів.

Умовно на третє місце за кількістю публікацій маємо поставити розділ «Історіографія та джерела». Визначальною рисою досліджень цього розділу знову-таки є аналіз історіографічної літератури, архівних документів, матеріалів, періодики, мемуарів тощо, саме, скажімо так, українського походження. Ця тенденція теж свідчить про значний інтерес вчених до рівня вивчення української тематики та стану джерельної бази досліджень. Тут маємо дослідження іншого географічного простору. Наприклад, «Науково-педагогічна діяльність української діаспори США в історіографії» тощо.

Збірник має і інші розділи, але за кількістю публікацій менш значні. Розділи «Персоналії» — 34 статі, «Всесвітня іс-

торія» — 2 статті, «Рецензії» — 12, «Інформації» — 6 публікацій та інші.

Цікаві автори збірника «Інтелігенція і влада». Серед них є академік, член-кореспондент, доктори наук опублікували 65 статей, докторанти мають п'ять публікацій. Найрезультативнішими з числа вчених зі ступенем виявились кандидати історичних наук. Їх 289 осіб. Ця категорія, очевидно, керувалась не тільки науковим покликанням, але і суто практичним: досягти необхідного числа публікацій для забезпечення присвоєння вченого звання чи то доцента, чи то старшого наукового співробітника. А ось аспірантів, можливо, простіше зрозуміти: їх тяжіння до публікацій мотивовано, з одного боку, самовиявитись, «засвітитися» як дослідники, а з іншого — мати необхідну кількість фахових статей для захисту кандидатських дисертацій. Аспіранти розмістили у збірнику 240 публікацій. Близькі до цієї категорії здобувачі. Їх 13. Категорично сказати, чим керувались асистенти і викладачі історії без наукового ступеня, неможливо. Тут можуть бути наступні причини: серед них можуть бути потенційні здобувачі вчених ступенів або ті викладачі, хто змушені публікуватись на вимоги індивідуальних планів роботи. Серед авторів публікацій зустрічаються старший лаборант і студент.

Задовольняє нас і географія знаходження наших авторів. Вони проживають у 40 містах України, Санкт-Петербург (Росія), Гамбург (Німеччина). З 25 обласних центрів України у збірнику публікуються статті авторів, що проживають у 21 місті. Інші у містах обласного підпорядкування. Маємо кількість публікацій з кожного міста. Розташуємо їх за кількісним показником. Одеса — 354 публікації, Київ — 49, Дніпро-дзержинськ — 44, Івано-Франківськ — 28, Миколаїв — 27, Харків — 19, Ізмаїл — 17, Луцьк — 13, Вінниця — 14, Житомир, Луганськ, Тернопіль, Черкаси — по 10, Херсон — 9, Донецьк — 8, Львів — 6, Переяслав-Хмельницький — 4, Запоріжжя та Дрогобич — по 4, Горлівка — 3, Полтава, Ніжин, Макіївська, Умань, Мелітополь, Чернівецьк, Кременчук та Острогож — по 2, Чернівці, Ужгород — по одній.

Зрозуміло, що ці цифри не можуть відобразити реальний стан наукової актуальності колективів тих чи інших вишів. На кількісні результати досліджень впливає низка факторів. Тут і

кількісний, і якісний склад вишів у тому чи іншому місці, теж саме у самому виші, можливості публікацій у інших виданнях, інформованість досліджень про переваги чи недоліки нашого збірника, територіальні показники тощо. Тим не менш можемо стверджувати, що така географія нас задовольняє з низки рис. Погосьтеся, що 49 статей з Києва для збірника в Одесі посилює впевненість у актуальності нашої роботи, 354 статті від одеситів свідчать про потребу земляків у нашому збірнику.

Декілька висновків. По-перше, науковий збірник «Інтелігенція і влада» серії «Історія» викликав інтерес майже у всіх провідних наукових центрах країни. Дослідники вважають за корисне співпрацювати з редколегією збірника. По-друге, наш збірник захопив всі категорії вчених, молодих дослідників. Аспіранти, здобувачі, докторанти домінують серед інших категорій, хоч і кандидати наук займають, як кажуть, почесне місце.

По-третє, безперерійність випусків, увага до авторів, співпраця рецензентів з авторами сприяє своєчасному надходженню статей до редколегії і можливого їх доопрацювання.

По-четверте, редколегія бачить недоліки своєї роботи. Це затримання з завершенням реєстрації у наукометричних базах та перехід на міжнародні вимоги до оформлення збірника. Сподіваємося усунути названі недоробки.

Головне: збірник «Інтелігенція і влада» серії «Історія» довів свою тематичну актуальність, мобільність, знайшов свою нішу серед наукових видань України.

Література

1. Гончарук Г. І. Наукові дослідження на кафедрі історії та етнографії України Одеського національного політехнічного університету/ Гончарук Григорій Іванович// *Інтелігенція і влада*. — 2007. — № 10. — С. 153–165.
2. Гончарук Г. І., Садовська Н. Ю. До ювілейного двадцятого збірника «Інтелігенція і влада» // Гончарук Григорій Іванович, Садовська Надія Юріївна. — 2010. — № 20. — С. 261–265.
3. Гончарук Г. І. Наукові дослідження на кафедрі історії та етнографії України Одеського національного політехнічного університету «Інтелігенція і влада» // Гончарук Григорій Іванович. — 2012. — № 25. — С. 37–43.

Анотації

Гончарук Г. И. О научном сборнике «Интеллигенция и власть».

В статье предпринята попытка определить количественные и качественные показатели материалов, публикуемых в научном сборнике «Інтелігенція і влада» серии «История» самые активные категории исследователей и рассредоточенность их по регионам Украины.

Ключевые слова: научный сборник, категории исследователей, тематика публикаций, местонахождение авторов.

Goncharuk G. I. About the scientific digest «The intelligentsia and power».

The article attempts to identify quantitative and qualitative indicators for the materials published in the scientific digest «Inteligentsiya i vlada» series «History», its most active category of researchers and their allocation in Ukraine.

Key words: scientific collection of categories researchers Usage publications locate authors

Надійшла до редакції 4 квітня 2014 року